

Zdravila iz konoplje dovoljena

Nova uredba Na voljo le v lekarnah

– Najprej jih bo treba registrirati in uvoziti

LJUBLJANA – Potem ko so pri nas lani postala dostopna sintetična zdravila, ki vsebujejo THC, aktivno sestavino konoplje, je vlada z novo uredbo, ki je začela veljati ta teden, omogočila tudi uporabo zdravil z naravnimi izvlečki iz konoplje. Vendar imajo uporabniki in stroka na to še veliko pripomb.

HELENA KOČMUR

Vlada Alenke Bratušek je leta 2014 legalizirala kanabinoid THC za medicinske namene oziroma dovolila zdravila na njegovi osnovi, vlada Mira Cerarja pa je zdaj storila še korak naprej in omogočila še zdravila na podlagi ekstraktov konoplje. Z dopolnitvami uredbe o razvrstitvi prepovedanih drog bo »pravno urejen dostop do vseh zdravil na osnovi konoplje (ekstraktov), ki imajo urejen pravni status v Evropski uniji«, razlagajo na ministrstvu za zdravje.

Z razvrstitvijo ekstraktov konoplje v drugo skupino prepovedanih drog bodo tako poleg sintetičnih dovoljena tudi naravna registrirana zdravila, vendar le tista, ki bodo na voljo v lekarnah. »To pomeni, da morajo vsa zdravila na osnovi konoplje skozi isti postopek registracije pri Javni agenciji za zdravila in medicinske pripomočke, kot velja tudi za druge snovi oziroma zdravila,« razlagajo na ministrstvu. S spremembo uredbe bo omogočena pridobitev dovoljenja za promet in prodajo nekaterih industrijsko izdelanih zdravil, ki so že na voljo v drugih državah članicah EU in ki vsebujejo konopljin ekstrakt THC (delta-9-tetrahidrokanabinol) in CBD (kanabidiol). Med najbolj znanimi zdravili te vrste je sativex, ki je na voljo tudi v avstrijskih lekarnah.

Prepovedan cvet

Odslej bo torej mogoče uvoziti tudi naravne zdravilne izdelke iz tuji-

ne, denimo iz Nizozemske, kjer so že pred leti začeli kovati dobičke iz konoplje. V sklopu tamkajšnjega ministrstva za zdravje so leta 2001 ustanovili poseben urad za konopljo, ki podeljuje licence za gojenje in predelovanje standardiziranih vrst z natančno določenimi vsebnostmi aktivnih snovi ter za uvoz, izvoz, prodajo in predpisovanje na recept. Obenem so vsa ta leta vlagali v znanstvene raziskave na področju uporabe konoplje za lajšanje bolečin in drugih bolezenskih simptomov pri bolnikih z rakom, **aidsom**, multiplo sklerozo, glavkomom. Tamkajšnje podjetje Bedrocan tako z naravnimi zdravili, ekstrakti, čaji pa tudi cvetovi konoplje zalaga številne druge države.

Pri nas pa rastlina konoplja (cvet) in njeni izvlečki še naprej ostajajo tudi v prvi skupini prepovedanih drog, zato bo gojenje konoplje in samozdravljenje, ki je v Sloveniji postalo dokaj razširjeno, še naprej prepovedano. Prav zaradi tega so uporabniki medicinske konoplje pa tudi nekateri strokovnjaki z uredbo nezadovoljni; tudi zato, ker politika pri odločanju ne upošteva njihovih predlogov.

»V zadnjih letih smo pričali eksploziji znanja iz uporabe konoplje v medicinske namene. Silovit razvoj ponuja veliko različnih možnosti zdravstvene obravnave s konopljo. S sodelavci smo pripravili razvojno-raziskovalni projekt povezovanja raziskovanja, politike in prakse na tem področju. Naleteli smo predvsem na gluha ušesa, ignoranco,« pravi dr. Dušan Nolimal z Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ). Ne samo to, da naš projekt ni zanimal politike, celo stroka je menila, da ni prioriten. Prepričan je, da »uredba ne upošteva vseh trenutno najboljših, razumnih in nedvoumnihih dokazov za odločanje v korist bolnikov in javnega zdravja«.

Nolimal je zagovornik samozdravljenja s pomočjo samooskrbe in pravice do zavestne informirane privolitve. »Znanstveno uteme-

ljena medicina postavlja bolnika v središče skrbi in poudarja izide, ki so za bolnike pomembni: to so na primer obolevnost, kakovost življenja, tudi cena zdravila. Zdravniki moramo pomagati ljudem na sočuten in učinkovit način, moramo dosledno spoštovati njihove želje, čeprav so včasih v nasprotju s tem, za kar sami menimo, da je za bolnike najboljše,« je prepričan.

Zamujena priložnost

V EU je okoli 20 milijonov rednih »rekreacijskih« uporabnikov konoplje, med njimi je od deset do 20 odstotkov takšnih, ki konopljo in njene izdelke jemljejo v zdravilne in medicinske namene, navaja Nolimal. »Ocena za Slovenijo je v pripravi, zelo groba ocena pa kaže, da si pri nas od 10.000 do 20.000 bolnikov pomaga tudi z vršički konoplje, hašiševu smolo oziroma oljem ter drugimi kanabinoidnimi izdelki. Ta ocena ne upošteva preparatov iz lekarn in dejstva, da veliko 'rekreacijskih' uporabnikov navaja, da jim občasna, zmerna uporaba konoplje pomaga vzdrževati zdravje, zmanjševati stres, bolje spati in izboljševati apetit,« našteva zdravnik.

Vendar, opozarja, je v Sloveniji slabo podprt večdisciplinarni pristop na področju industrijske konoplje v medicinske namene. »Sodelovanje kmetov z drugimi poklici, posebno medicinske, biotehnoške in farmacevtske stroke je izziv, ki lahko pomaga polniti tudi državno blagajno. Lani je 567 kmetovalcev na okoli 500 hektarih posejalo industrijsko konopljo. Podeljevanje licenc kmetom za gojenje medicinske konoplje se mi zdi več kot dobra rešitev. Slovenska konoplja je polna zdravilnega CBD, terpenov, ketonov, estrov, laktanov, maščobnih kislin, alkoholov in steroidov, iz katerih bi lahko skladno z ustrezno regulativo proizvajali kakovostne, varne, učinkovite, domače proizvode in jih tudi izvažali,« predlaga Nolimal.

V Evropski uniji je okoli 20 milijonov rednih »rekreacijskih« uporabnikov konoplje. FOTO REUTERS